

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 7Co/46/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4123202375
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 06. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erika Madarászová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2025:4123202375.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eriky Madarászovej a členiek senátu JUDr. Marty Polyákovej a JUDr. Lenky Halmešovej v spore žalobkyne: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX/X, D., zastúpená splnomocneným zástupcom: E. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. XX, H., proti žalovanej: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. XXX, J., zastúpená advokátskou kanceláriou: MICHALIČKA advokáti s.r.o., so sídlom Halenárska 18, Trnava, IČO: 53309936, o určenie neúčinnosti a neakceptovateľnosti darovacej zmluvy a jej anulovanie, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Nitra č. k. 10C/16/2023-193 zo dňa 11. marca 2024, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu **p o t v r d - z u j e .**

Žalovanej priznáva voči žalobkyni nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom žalobu vo vyššie uvedenom právom spore zamietol a o trovách konania rozhodol tak, že žalovaná má proti žalobkyni nárok na ich náhradu v rozsahu 100 %. Svoje rozhodnutie odôvodnil ustanovenia § 137 písm. d), § 161 ods. 1, ods. 2, § 230, § 255 ods. 1, § 257, § 262 ods. 1, ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, § 39, § 48 ods. 1, ods. 2, § 49, § 628 ods. 1, ods. 2, § 630 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník, ako aj zisteným skutkovým stavom, na základe čoho dospel k záveru, že žalobu žalobkyne je potrebné zamietnuť, pretože takáto žaloba nie je podľa § 137 písm. d) CSP prípustná.

2. Súd prvej inštancie uviedol, že z obsahu žaloby po jej doplnení a oprave vyplývalo, že predmetom konania bolo určenie darovacej zmluvy za neúčinnú, anulovanú a neakceptovateľnú, ktorú uzavrela žalobkyňa ako daryňa so žalovanou ako obdarovanou vo forme notárskej zápisnice dňa 1.6.2011. Skutočnosť, že predmetom konania je určenie darovacej zmluvy za neúčinnú, anulovanú a neakceptovateľnú vyplývalo nielen zo žalobného petitu, ale aj z rozhodujúcich skutkových tvrdení žalobkyne, ktoré sú s týmto žalobným petitom zhodné. Zdôraznil, že súd je žalobným petitom po obsahovej stránke viazaný, napriek tomu, že žalobkyňa od darovacej zmluvy odstúpila z dôvodov, pre ktoré by sa mohla domáhať vrátenia daru, keďže tvrdila, že žalovaná sa k nej a jej synovi, svojmu bývalému manželovi, správala tak, že tým hrubo porušovala dobré mravy a vhodným procesným nástrojom by preto mohla byť iná žaloba a to napr. tá, ktorá sa na Okresnom súde Nitra viedla pod sp. zn. 17C/205/2015. V tejto súvislosti poukázal na to, že predmetom konania vedeného pod sp. zn. 17C/205/2015 bolo vrátenie darovaných nehnuteľností, ktoré konanie bolo právoplatne skončené, že žaloba žalobkyne bola zamietnutá. Toto konanie však podľa súdu prvej inštancie nepredstavovalo vo vzťahu k prejednávanej veci procesnú prekážku rozhodnutej veci tak, ako sa domnievala žalovaná. Hoci išlo o totožnosť osôb, ktorých procesné postavenie bolo dokonca rovnaké, ale nebola splnená podmienka totožnosti predmetu konania, pretože predmetom už skončenej veci bolo

vydanie darovaných nehnuteľností, kým predmetom tohto konania bolo určenie darovacej zmluvy za neúčinnú, anulovanú a neakceptovateľnú.

2.2. V závere súd uviedol, že žaloba o určenie darovacej zmluvy za neúčinnú, anulovanú a neakceptovateľnú je tak, ako žaloba o určenie neplatnosti darovacej zmluvy žalobou o určenie právnej skutočnosti podľa § 137 písm. d) CSP. Táto žaloba je prípustná iba ak z osobitného predpisu a to najmä z konkrétneho hmotnoprávneho vzťahu vyplýva možnosť podať takúto žalobu, ak je nejaký logický dôvod, pre ktorý by bolo potrebné, aby súd takúto právnu skutočnosť určil. Zdôraznil, že zo žiadneho osobitného predpisu a týmto predpisom nie sú všeobecné ustanovenia Občianskeho zákonníka nevyplývajú možnosť podať žalobu o určenie, že zmluva je neúčinná, anulovaná a neakceptovateľná a to ani v prípade, ak žalobkyňa od zmluvy jednostranne odstúpila podľa § 48 ods. 1 Občianskeho zákonníka, čím sa v prípade platného odstúpenia, zmluva podľa § 48 ods. 2 Občianskeho zákonníka zrušuje. Žaloba žalobkyne nie je preto podľa § 137 písm. d) CSP prípustná.

2.3. Zároveň súd prvej inštancie uviedol, že nebolo preukázané, že by žalobkyňa uzavrela darovaciu zmluvu podľa § 49 OZ v tiesni a za nápadne nevýhodných podmienok a v zmluve nebola možnosť odstúpenia od zmluvy. Ak by aj žalobkyňa zvolila procesne vhodný inštitút a domáhala by sa vrátenia daru podľa § 630 OZ, nebola by jej žaloba dôvodná a súd by ju zamietol, pretože predloženými listinnými dôkazmi nepreukázala, že by sa k nej alebo k jej synovi žalovaná správala, po rozhodnutí súdu vo veci sp. zn. 17C/205/2015, tak, že by svojim správaním hrubo porušila dobré mravy, že by jej neposkytla pomoc v starobe a chorobe, pričom ani podanie návrhu na začatie exekučného konania na podklade vykonateľného súdneho rozhodnutia a podanie trestného oznámenia na základe obáv o život a zdravie nemôžu byť zo strany žalovanej v rozpore s dobrými mravmi.

2.4. Konštatoval, že žalovaná bola v konaní celkom úspešná a pretože nikto netvrdil a ani súd nevzhliadol žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa podľa § 257 CSP, pre ktoré by jej nárok na náhradu trov konania nemal priznať, rozhodol tak, že žalovaná má proti žalobkyne podľa § 255 ods. 1 CSP nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

3. Proti tomuto rozsudku podala v zákonnej lehote odvolanie žalovaná a to aj do výroku o trovách konania. Vo svojom odvolaní uviedla, že tvrdenie súdu o tom, že zo žiadneho predpisu nevyplývajú možnosť odstúpiť od darovacej zmluvy, nie je v súlade s ľudskými právami a základnými slobodami, ale ani s ústavnými právami. Bránila sa tým, že nie je žiadnym predpisom zakázané a ani ustanovené, že toto malo byť pre občana konkrétne zakázané v prípade, ak má na to dôvody. Dôvodila tým, že súd sa nevyrovnal s jednotlivými udalosťami, skutočnosťami a situáciami podstatnými pre oblasť spravodlivosti, spravodlivého súdneho konania, nárokov žalobkyne a dokonca vzhľadom na to, že sa jednalo o veľké množstvo dôkazov, skutočností a súvislostí podstatných ďalších náležitostí, tak súd ich spomenul v obsahu napadnutého rozsudku „len stručne“ aj to nie takých, ktoré boli predmetom žaloby, čoho dôkazom je skutočnosť, že súd z obsahu 60 stranovej žaloby opísal skutočnosti na pol formátovej strane A4, kde už len tento nepomer dokazuje nesprávny úradný postup, odňatie súdno-právnej ochrany žalobkyne a odňatie ľudských práv základných slobôd. Zdôraznila, že predmetom tohto súdneho konania, je odstúpenie od darovacej zmluvy, pričom nejde o rovnakú vec ako v predošlom súdnom konaní, pretože sa týmto konaním má rušiť darovacia zmluva od jej úplného počiatku.

3.1. V odvolaní ďalej uviedla, že znenie a zmysel jasne vyplýva z obsahu žaloby, že odstúpila od darovacej zmluvy a trvá na tom, aby zo strany súdu bola darovacia zmluva anulovaná od jej úplného počiatku a vzniku. Toto je predmet žaloby a nie tak, ako si to svojvoľne predstavuje súd. Opätovne zdôraznila, že sa domáha, aby súdom bolo určené právo odstúpenia od darovacej zmluvy, vrátenie jej anulovania. Podľa jej názoru je v kompetencii súdu, aby našiel správny výrok ku takej záležitosti, kde pozná celý obsah žaloby a zmysel na akom nároku žalobca trvá. Súd na základe veľkého množstva dôkazov dobre vedel a vie, aký záver si konkrétna situácia vyžadovala, poznal nárok žalobcu, poznal dôvody a vedel, že nikto by neostal s poukazom na uvedené skutočnosti v takom darovacom vzťahu. Uviedla, že povinnosťou súdu je hodnotiť obsah žaloby podľa § 124 ods. 1 CSP, pričom žaloba je na 60 stranách priamo, konkrétne odôvodnená, dôkazmi podložená a nie tak, že v podstate núti žalobkyňu, aby vyjadrila svoje riadne nároky písomnými slovami, ako majú byť v zákone presne špecifikované a žalovaná neplnila záväzky, porušovala dobré mravy, nepostarala sa o ňu v starobe a v chorobe.

3.2. Žiadala zohľadniť, že darovacia sféra je v danom prípade vlastne doživotná na základe čoho je žalovaná opodstatnene viazaná s poukazom na charakter darovacej situácie v podstate celý život na plnenie si záväzkov pokiaľ darca žije, pričom každé porušenie pokiaľ ku nemu príde sa vzťahuje na charakter a zmysel darovacieho inštitútu, pričom súd také situácie ani údaje do obsahu rozsudku neuviedol, a ani sa nijak nimi nezaoberal ani v najmenšom prevedení. Poukázala na osobitný zreteľ, teda dôchodcovský vek, nakoľko je starý 84 ročný človek a v konaní bola uznesením oslobodená v plnom rozsahu a zo zostatku dôchodku nie je schopná zaplatiť žiadny súdny poplatok. Uviedla,

že je odkázaná na výšku dôchodku, ktorú určil štát a pokiaľ žalobkyňa ako dôchodkyňa finančne neuniesla napr. takéto situácie v rámci dosahovania svojho práva a na súdnoprávnu ochranu, mal by sa tým štát a v danom prípade súd vysporiadať a to tak, že by mal žalobkyňu oslobodiť od platenia súdnych poplatkov, trov konania, trov za služby advokátov alebo vôbec od súdnych poplatkov. V danom prípade sa súd stotožnil s takými udalosťami, že nadržíava žalovanej podľa jej názoru, pričom podotkla, že prečo a z akých dôvodov by mal trpieť darca, teda žalobkyňa a tak byť znevýhodnená a súdy sa stotožňovali s vytvorenou nespravodlivosťou. Žalovaná sa neprávom obohatila a to na základoch nedostatkov legislatívnych úprav. Žalobkyňa zdôraznila, že v danom prípade nie je zistený skutkový stav, pretože sa súd vecou žalobkyne a jej konkrétnymi údajmi absolútne nezaoberal, pričom v žalobe je úplne opísaný skutkový stav, pričom dôležité okolnosti a súvislosti prvostupňový súd vedome neuvádzal, pričom dobre vedel že sa týkajú podstaty a dôvodov podanej žaloby a súdneho konania a dôvodov odstúpenia od darovacej zmluvy, pravdepodobne preto aby zvýhodňoval žalovanú. Namietala, že súd uvádzal údaje z iného súdneho konania do obsahu rozsudku, kde je podľa jej názoru preukázané, že nadržíaval a zvýhodňoval žalovanú svojvoľným zabezpečovaním si iného spisového materiálu z iného súdneho konania od iného súdu. Vytýkala súdu, ktorý má byť príkladom spravodlivosti, že vykazuje absolútny nezáujem realizovať súdne konanie, a to aj napriek oprávnenosti na realizáciu žaloby, vo veci týkajúcej sa žalobkyne v konkrétnej veci odstúpenia od darovacej zmluvy, kde je potrebné podotknúť, že je preukázaný dôvod na odstúpenie od darovacej zmluvy, vrátane okolností, že je preukázaný profil žalovanej. Ďalej poukázala na nedostatočné odôvodnenie rozsudku a s nevysporiadaním sa so všetkými dôkazmi, pričom právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné atribúty spravodlivého súdneho procesu.

3.3. V závere žalobkyňa uviedla, že žalovaná si bola plne vedomá toho, že žalobkyňa v prípade neplnenia si záväzkov a porušovania dobrých mravov má právo na odstúpenie od darovacej zmluvy, že má právo na to, aby od darovacej zmluvy, ktorá bola uzatvorená v dobrej viere o tom, že žalovaná bude svoje záväzky plniť, na základe čoho dôvera zo strany darcu, bola podlomená a uvedená do omylu a opaku s poukazom na to, že prišlo ku neplneniam záväzkov. Žalovaná si neplnila záväzky o tom, že žalovaná sa o ňu postará v starobe a v chorobe. Žalobkyňa v dobrej viere dôverovala žalovanej v to, že bude o ňu v starobe a v chorobe postarané, pričom nevyžadovala nič také zaťažujúce, čo by pre žalovanú nebolo únosné a ak žalovaná vedela, že nebude plniť svoje záväzky, nemala ju uvádzať do omylu. Situácia v súvislosti s obdarovaním sa odohrala preto, lebo žalovaná bola manželkou jej syna, a pokiaľ by to tak nebolo, nikdy by neprišlo k udalostiam s darovacím vzťahom, pričom žalovaná trvala na obdarovaní. Darcyňa nemá viac záujem a nechce v žiadnom prípade za žiadnych okolností a situácie naďalej zotrvať v darovacom vzťahu a byť účastníkom darovacej zmluvy a hlavne v darovacom vzťahu, v ktorom boli na jej osobu použité rôzne útoky, hrubé porušenia dobrých mravov, ďalšie zákerné prevedenia a rovnako tak vo vzťahu, v ktorom neboli absolútne voči nej realizované záväzky zo strany obdarovanej. Žalovaná sa odo dňa zistenia choroby správa v hrubom rozpore s dobrými mravmi ku osobe darcu a ku členom jeho rodiny, ku synovi darcu K. B.. Odvolateľka opätovne zdôrazňovala, že je starý 84 ročný človek, ktorý potrebuje opateru, pomoc a to obzvlášť po úraze, ktorý darcyňa utrpela v dôsledku pádu. Také hrubé porušovanie dobrých mravov v súvislosti so záväzkami taktiež oprávňujú darcu na odstúpenie od darovacej zmluvy, pričom nesúhlasila, aby zotrvala v darovacom vzťahu so žalovanou, ako osobou, intenzívne prevádzkujúcou hrubé porušovanie dobrých mravov, ktoré vykonala aj na darcovi a jej synovi. Uviedla, že dňa 14.02.2023 prišlo ku podpísaniu právneho úkonu pred štátnym notárom o odstúpení od darovacej zmluvy zo dňa 01.06.2011, pričom tento právny úkon bol realizovaný odôvodnene a oprávnene. Jednostranným odstúpením od darovacej zmluvy prišlo teda k obnoveniu pôvodného stavu predmetov darovacej zmluvy od samého začiatku, na základe čoho sa stalo, že predmety darovacej zmluvy sa v celom ich komplete a celku „vracajú k rukám darcu“. Vzhľadom na uvedenú situáciu, považuje žalobkyňa žalovanú ako obdarovanú za neoprávneného držiteľa predmetov darovacej zmluvy a preto žiada druhostupňový súd, aby zrušil rozsudok prvostupňového súdu a buď vrátil vec na nové prejednanie a rozhodnutie, alebo aby sám rozhodol o tom, že odstúpením od darovacej zmluvy zo strany žalobcu sa darovacia zmluva zrušuje ku dňu 01.06.2011 z dôvodov, ako je uvedené v obsahu odvolania, teda aby sa darovacia zmluva v celom jej komplete anulovala.

4. K odvolaniu žalobkyne sa písomne vyjadrila žalovaná, ktorá uviedla, že odvolanie žalobkyne rovnako ako aj žaloba samotná je značne zmätočná a neprehľadná a nie je z neho zrejmé, na základe čoho sa žalobkyňa domáha zrušenia rozsudku súdu prvého stupňa. Uviedla, že v odvolaní absentujú zákonné odvolacie dôvody, pre ktoré bolo odvolanie podané tak, ako to určuje § 365 ods. 1 CSP. Ak aj v odvolaní žalobkyňa uvádza, že súd svojím postupom znemožnil žalobkyne výkon jej procesných práv, neuvádza akého konkrétneho procesného práva mala byť žalobkyňa pozbavená, resp. aké právo jej bolo súdom

v súdnom konaní upreté. Z obsahu odvolania to totiž nevyplýva. Vzhľadom na túto vadu, má zato, že je potrebné aby súd odvolanie ako nedôvodné odmietol podľa § 386 písm. d) CSP. Podľa jej názoru súd prvého stupňa správne rozhodol, keď žalobu ako nedôvodnú zamietol a riadne sa vysporiadal s návrhmi a vyjadreniami žalobkyne. Žalobkyňa v odvolaní konštatovala, že uplatnila právo na odstúpenie od darovacej zmluvy preto, že jej zákon ani iný právny predpis takýto postup nezakazuje. Takéto tvrdenie žalovanej je síce pravdivé, avšak zákon ani žiaden právny predpis s takýmto nezakázaným odstúpením od darovacej zmluvy žiadne ďalšie právne skutočnosti nespája a tak aj odstúpenie od darovacej zmluvy žalovanej je právnym úkonom bez právneho významu, tzv. nulitným právnym úkonom, ktorý netvorí právne následky. Žalobkyňa prejavuje jednostrannú vôľu pre zrušenie darovacej zmluvy od počiatku, takáto vôľa však nie je dostatočná za zrušenie zmluvy. Žalovaná s odstúpením od darovacej zmluvy ani s jej zrušením od počiatku nesúhlasí a nikdy nesúhlasila. Ďalej uviedla, že žalobkyňa sa nezúčastnila ani jediného z dvoch vytyčených súdnych pojednávaní a napriek tomu, že poukázala na viacero nálezov Ústavného súdu SR a iných rozhodnutí najvyšších súdnych autorít, tieto však skutkovo ani právne s prejednávanou vecou nesúvisia. Žalovaná považovala dôvody podaného odvolania ako aj žaloby za obdobné aké už boli súdu preostrené v súdnom konaní sp. zn. 17C/205/2015 vedenom na Okresnom súde Nitra v konaní o vrátenie daru, v ktorom žalobkyňa neuspela. Vyjadrenia, ktorými apeluje žalobkyňa sú chaotické, nemajú právny a logický podklad a odzrkadľujú výlučne jednostranný a subjektívny pohľad žalobkyne na vec a preto navrhla odvolaciemu súdu, aby rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil a aby žalovanej priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnej výške.

5. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 CSP) viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 CSP a § 380 ods. 1 CSP) a viazaný skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie (§ 383 CSP) prejednal vec bez nariadenia pojednávania s verejným vyhlásením rozsudku pri splnení si povinnosti upravenej v ustanovení § 219 ods. 3 CSP a po prejednaní veci dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je treba ako vecne správne v celom rozsahu podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdiť.

6. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

7. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobkyňa sa žalobou doručenu Okresnému súdu Nitra dňa 16.03.2023 domáhala odstúpenia od darovacej zmluvy pre hrubé porušenie dobrých mravov a pre neplnenie si záväzkov voči nej. Darovaciu zmluvu uzatvorili žalobkyňa ako darkyňa v prospech žalovanej ako obdarovanej, formou notárskej zápisnice dňa 01.06.2011 sp. zn. N 117/2011, Nz 20046/2011, NCRIs 20572/2011. Vzhľadom k tomu, že podľa názoru súdu prvej inštancie podaná žaloba bola zmätočná, súd prvej inštancie žalobkyňu uznesením zo dňa 26.10.2023 č. k. 10C/16/2023-151 vyzval, aby opravila a doplnila svoje podanie doručené súdu dňa 16.03.2023 a špecifikovala žalobný návrh. Zároveň súd v uznesení odmietol návrh žalobkyne na nariadenie neodkladného opatrenia pre neúplnosť, nezrozumiteľnosť a neurčitost' návrhu na jeho nariadenie. Súd prvej inštancie po doplnení žalobného návrhu vo veci samej rozhodol napadnutým rozsudkom zo dňa 11.03.2024 č. k. 10C/16/2023-193, ktorým žalobu zamietol a žalovanej proti žalobkyňi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % dôvodiac, že z doplnenej žaloby vyplýval predmet konania, v ktorom sa žalobkyňa domáhala určenia, že darovacia zmluva uzatvorená medzi ňou a žalovanou je neúčinná, anulovaná a neakceptovateľná. Preto súd prvej inštancie ako žalobu s požadovaným určením, pri ktorej ide o určenie právnej skutočnosti podľa § 137 písm. d) CSP túto zamietol, nakoľko v zmysle uvedeného ustanovenia je takáto žaloba neprípustná.

8. Odvolací súd v tejto veci uvádza, že medzi osobitné podstatné náležitosti žaloby patrí aj žalobný návrh. Žalobný návrh musí byť jasný, zrozumiteľný a presne formulovaný. Žaloba je však procesný úkon strany, ktorý treba posudzovať ako každé podanie podľa obsahu. To znamená, že za žalobný nárok, teda predmet konania, nemožno považovať iba žalobný návrh, ale aj jeho skutkové odôvodnenie, čo spolu so žalobným návrhom vymedzuje predmet žaloby. Žalobca musí preto svoj nárok presne vyjadriť tak, aby bola splnená požiadavka materiálnej vykonateľnosti rozsudku. V zmysle ust. § 137 CSP žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o a) splnení povinnosti, b) nároku na usporiadanie práv a povinností strán, ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu, c) určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu, alebo d) určení právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu.

9. Zmyslom žaloby podľa ust. § 137 písm. d) CSP je určenie tej právnej skutočnosti, ktorou je neplatnosť (prípadne neúčinnosť) právneho úkonu alebo neplatnosť konania. Úprava civilného sporového poriadku pripúšťa žalobu na určenie právnej skutočnosti iba za predpokladu, že tak vyplýva z právneho predpisu (najmä z hmotného práva). Žalobný návrh znejúci na určenie právnej skutočnosti, ktorý z osobitného predpisu nevyplýva, je potrebné považovať za vadný. Súd napriek nesprávnej formulácii petitu môže v konaní pokračovať, ak je z obsahu žaloby zrejmé, čoho sa týka a čo sa ním sleduje. Súd je totiž viazaný obsahom žalobného petitu a nie jeho formuláciou.

10. Súd prvej inštancie v prejednávanej veci správne, podľa obsahovej stránky žalobného návrhu vyvodil záver, že žalobkyňa sa podanou žalobou domáha určenia určitej právnej skutočnosti, a to určenia, že darovacia zmluva, uzatvorená medzi ňou ako daryňou a žalovanou ako obdarovanou, je neúčinná, anulovaná a neakceptovateľná, nakoľko žalovaná sa nechová voči žalobkyni v súlade s dobrými mravmi a z tohto dôvodu nechce žalobkyňa zotrvať v ich vzájomnom darovacom vzťahu. Súd prvej inštancie však v tomto smere správne uviedol, že zo žiadneho osobitného predpisu nevyplýva prípustnosť konkrétneho určenia právnej skutočnosti – v tomto prípade neúčinnosti a neakceptovateľnosti darovacej zmluvy. Ak sa žalobkyňa domnieva, že obdarovaná – žalovaná nemá byť vlastníčkou nehnuteľností, ktoré sú predmetom darovacej zmluvy, mohla sa na súde domáhať napr. určovacou žalobou o určení vlastníckeho práva v zmysle ust. § 137 písm. c), kde by súd prejudiciálne skúmal platnosť, resp. neplatnosť samotnej darovacej zmluvy, pričom výrok rozsudku by bol v prípade úspechu žalobkyne podkladom na zmenu zápisu vlastníctva v katastri nehnuteľností, nakoľko žaloba o neplatnosť darovacej zmluvy nemá konštitutívny účinok a na jej základe by nemohlo dôjsť k zmene zápisu vlastníckeho práva. Súd viazaný žalobným návrhom, ktorý nemôže modifikovať, a ani meniť, sa musel zaoberať obsahom takej žaloby, akú žalobkyňa podala. Žalobkyňa v podanom odvolaní opakovane zdôrazňovala, že žalovaná sa voči nej a jej synovi správa v rozpore s dobrými mravmi a práve túto skutočnosť považovala za dôvod, prečo sa domáhala vyhlásenia darovacej zmluvy za anulovanú a neúčinnú od počiatku. Odvolací súd uvádza, že tieto skutočnosti nepredstavujú rozhodujúcu okolnosť, ktorá sa pri tomto type žaloby posudzuje. Tieto okolnosti boli právne významné v konaní vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 17C/205/2015, ktorej predmetom bolo vrátenie darovaných nehnuteľností a kde podľa § 630 Občianskeho zákonníka darca sa môže domáhať vrátenia daru, ak sa obdarovaný správa k nemu alebo členom jeho rodiny tak, že tým hrubo porušuje dobré mravy. Predmetné konanie bolo právoplatne ukončené tak, že žaloba žalobkyne bola zmietnutá a preto do budúca zakladá prekážku právoplatne rozhodutej veci tzv. res iudicata, ale iba pokiaľ by nedošlo k zmene skutkovej okolnosti.

11. Odvolací súd záverom uvádza, že zmluvy a iné právne úkony, ich existencia, platnosť alebo neplatnosť sú právnymi skutočnosťami a ich určenia sa možno s úspechom domáhať žalobou iba za predpokladu, ak to vyplýva z osobitného predpisu. Keďže zo žiadneho osobitného predpisu nevyplýva, že žalobkyňa by sa mohla domáhať určenia že darovacia zmluva je neúčinná, anulovaná a neakceptovateľná, súd prvej inštancie správne rozhodol, keď žalobu žalobkyne zamietol.

12. Na základe uvedeného, odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav veci, prijal na základe neho správny právny záver, že hmotné právo (osobitný predpis) takúto žalobu nepripúšťa, preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo veci samej celom ako vecne správny potvrdil. Odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie aj vo výroku o trovách konania, pretože nezistil žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré by trov konania v konaní úspešnej žalovanej nepriznal. Podľa názoru odvolacieho súdu dôvodom hodným osobitného zreteľa nie je samotná skutočnosť, že žalobkyňa je v dôchodkovom veku a má zhoršený zdravotný stav. Rovnako žalovaná je v dôchodkovom veku, preto túto okolnosť, odvolací súd nemohol vziať do úvahy ako výnimočnú okolnosť zakladajúcu dôvod hodný osobitného zreteľa.

13. Odvolací súd záverom uvádza, že keď súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobkyňa nemôže s úspechom podať žalobu o určenie právnej skutočnosti podľa § 137 písm. d) CSP a žalobu z tohto dôvodu zamietol, bol nadbytočné sa zaoberať splnením zákonných podmienok na vrátenie daru (bod 36. odôvodnenia rozsudku), preto sa aj odvolací súd splnením zákonných podmienok na vrátenie daru nezaoberal.

14. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že v konaní úspešnej žalovanej priznal nárok na ich náhradu voči žalobkyni v celom rozsahu.

15. Toto rozhodnutie prijal odvolací senát Krajského súdu v Nitre pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).